

Kwaliteitskaart brede school & Integraal Kindcentrum

Voor onderwijs, kinderopvang en
alle andere partners van brede scholen
en kindcentra

Kwaliteitskaart brede school & Integraal Kindcentrum

Voor onderwijs, kinderopvang en alle andere partners van brede scholen en kindcentra

Zijn wij in onze samenwerking binnen onze brede school of Integraal Kindcentrum (IKC) op de goede weg? Halen wij voldoende uit onze samenwerking? Hoe zouden we de samenwerking kunnen verbeteren? Wat zijn de pluspunten of kenmerken van een brede school ten opzichte van een gewone school? Hebben we onze doelgroep goed in beeld? En onze doelen? Welke eisen stellen we aan de samenwerking tussen de partijen? En over welke kwaliteiten vinden we dat het personeel moet beschikken? Welke eisen stellen we aan het gebouw?

Met deze kwaliteitskaart krijgt u de aspecten van uw eigen brede school¹ in beeld. Dit kan bij de start van het proces als de brede school nog gestalte moet krijgen, of gaandeweg als u de kwaliteit van uw brede school wilt verbeteren. Deze kwaliteitskaart bestaat uit verschillende criteria die kunnen helpen bij het vaststellen van de kwaliteit van de brede school en bij de evaluatie² daarvan. Na het invullen krijgt u geen oordeel over of u wel of niet een brede school bent, of binnen welk type de brede school valt. Wel wordt inzichtelijk of u de goede dingen doet, of u de dingen goed doet en op welke punten nog iets te verbeteren valt. Dat beeld wordt het duidelijkst als de verschillende partijen in de brede school deze kwaliteitskaart samen invullen en in gesprek gaan: dit levert al een start voor kwaliteitsverbetering op.

Natuurlijk zijn er uiteenlopende vormen van de brede school³. Het kan dus ook best zo zijn dat niet alle criteria bij uw brede school passen. In dat geval kunt u het betreffende criterium gerust buiten beschouwing laten. Voelt u zich ook vrij om criteria aan te passen als dat nodig is om ze aan te laten sluiten bij uw specifieke doelen.

De kwaliteitscriteria zijn opgesteld door Oberon in samenwerking met het Landelijk Steunpunt Brede Scholen. Daarbij is gebruik gemaakt van ervaringen en succesfactoren met en van brede scholen, onderzoeksresultaten en literatuur⁴.

Indeling van de criteria

De criteria zijn ingedeeld volgens een model dat ook veel bij kwaliteitszorg wordt gebruikt. Met de kwaliteitskaart krijgt u zicht op:

- 1.** De startsituatie (input): hoe ziet uw doelgroep eruit, welke medewerkers en partners zijn er in en rond de brede school?
- 2.** Het proces: welke doelen stelt u op en wat doet u (welke activiteiten voert u uit) om die doelen te bereiken?
- 3.** Het rendement (output): wat heeft u bereikt?

Onder deze drie aspecten onderscheiden we thema's. Per thema geven we een korte toelichting.

Werkwijze

Voor het vaststellen van de kwaliteit van de brede school en bij de evaluatie daarvan geeft u voor elk van de criteria aan in hoeverre u er aan voldoet. U kunt hierbij gebruik maken van de volgende beoordelingen:

- **Duidelijk niet** De brede school voldoet hier helemaal nog niet aan
- **Onvoldoende** De brede school voldoet hier een beetje aan, maar nog te weinig
- + **Voldoende** De brede school voldoet hier aan, maar het kan beter
- ++ **Duidelijk wel** De brede school voldoet hier volledig aan

¹ Voor de leesbaarheid gebruiken we steeds de term 'brede school'. U kunt daar echter ook IKC of 'kindcentrum' lezen.

² Gelijktijdig met dit kwaliteitskader brengt Oberon ook een herziene versie van het Evaluatie Model Brede school uit. Met behulp van dit model kunt u uw brede school evalueren.

³ Zie Landelijk Steunpunt Brede Scholen (2011) *Verschijningsvormen brede scholen*.

⁴ In 2004 heeft Oberon samen met OOG Onderwijsondersteuning de brochure 'kwaliteitscriteria brede school' ontwikkeld. Met de criteria van toen in ons achterhoofd en met de kennis en ervaring van nu hebben we een kwaliteitskaart brede school & kindcentrum ontwikkeld die helemaal up to date is.

⁵ Met 'bekend' bedoelen we hier dat er een overzicht beschikbaar is met de betreffende gegevens.

1. De startsituatie

Input: hoe ziet de doelgroep eruit?

Hoe beter u weet hoe de doelgroep eruit ziet, hoe beter u een aanbod kunt opstellen dat past bij de behoeften en de wensen van die doelgroep. Zeker als u daarnaast ook weet wat de doelstellingen en mogelijkheden van de betrokken partners en medewerkers zijn.

Kinderen

Het is bekend ⁵ hoeveel kinderen gebruik maken van de partners bij de brede school	--	-	+	++
Bij het bepalen van de doelgroep maken we gebruik van bestaande data van bijvoorbeeld de school	--	-	+	++
Van de schoolgaande kinderen is bekend welk leerlinggewicht zij hebben	--	-	+	++
Het is bekend hoeveel kinderen een taalachterstand hebben	--	-	+	++
Het is bekend welke kinderen meedoen/hebben gedaan aan een VVE-programma	--	-	+	++

Ouders

Van de ouders van de schoolgaande kinderen zijn de volgende achtergrondkenmerken bekend: opleiding, geboorteland	--	-	+	++
Het is bekend welke ouders actief betrokken zijn bij de partners van de brede school (medezeggenschapsraad of oudercommissie)	--	-	+	++
Het is bekend hoeveel eenoudergezinnen er zijn	--	-	+	++

Wijk

Het is bekend welke partners in de wijk zich richten op de doelgroep van de brede school	--	-	+	++
Het is bekend welk programma-aanbod er in de wijk is voor kinderen/volwassenen die ook de doelgroep vormen van de brede school	--	-	+	++
De samenstelling van de wijk is bekend (bijvoorbeeld gemiddelde opleiding, etniciteit, gemiddeld inkomen, gezinssamenstelling etc.)	--	-	+	++

Partners

Het is bekend wat de hoofddoelstellingen zijn van de partners die betrokken zijn bij de brede school	--	-	+	++
Het is bekend wat de betrokken partners de brede school kunnen bieden (organisatorisch, inhoudelijk, randvoorwaardelijk)	--	-	+	++

Medewerkers

De competenties, taken en verantwoordelijkheden van de medewerkers die werken in de brede school zijn bekend	--	-	+	++
--	----	---	---	----

De medewerkers in de brede school hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)

Voorbeeld

In de wijk waar onze brede school gehuisvest is, zijn verschillende partners werkzaam die zich net als wij bezig houden met kinderen/volwassenen. De meeste van deze partners zijn ook partner in de brede school. Samen kijken we naar de sociale omgeving van de kinderen/volwassen en stemmen we ons aanbod hierop af. We kijken hoe wij onze werkzaamheden op elkaar kunnen laten aansluiten en waar overlap is. Wat we samen kunnen doen, doen we samen. We verwijzen naar elkaar en vullen elkaar aan. We hebben zo niet alleen onze doelstellingen afgestemd, maar ook de activiteiten.

Ruimte: welke eisen stel je aan het gebouw en de omgeving?

Zijn het gebouw en de omgeving van goede kwaliteit? Is er voldoende geschikte ruimte om alle activiteiten naar behoren uit te voeren?

Ruimte

Ons gebouw is van goede kwaliteit en aantrekkelijk voor kinderen en ouders	--	-	+	++
Onze buitenruimte is van goede kwaliteit en aantrekkelijk voor kinderen en ouders	--	-	+	++
Ons gebouw wordt goed schoongemaakt en onderhouden	--	-	+	++
Er zijn voldoende geschikte ruimtes en faciliteiten om ons programma uit te voeren	--	-	+	++
De ruimtes nodigen uit tot ontmoeting	--	-	+	++
Er zijn duidelijke, schriftelijk vastgelegde afspraken over beheer en exploitatie	--	-	+	++
Er is een sleutel-, ontruimings- en veiligheidsplan	--	-	+	++
Er wordt gebruik gemaakt van elkaars ruimtes	--	-	+	++
De afspraken ten aanzien van gezamenlijke ruimtes zijn vastgelegd	--	-	+	++

Financiën: wie gaat dat betalen?

Een brede school is geen tijdelijk project maar een structurele voorziening. Dat heeft consequenties voor de financiering.

Financiën

De geldstromen vanuit de verschillende organisaties zijn zoveel mogelijk gebundeld	--	-	+	++
Waar mogelijk bekostigen we de zaken gezamenlijk en behalen we efficiencywinst	--	-	+	++
De financiering voor de brede school is voor meerdere jaren zeker gesteld/structureel	--	-	+	++

2. Het proces

Visie en doelen: wat wilt u bereiken?

Hier gaat het om het waarom van de brede school. Wat zijn de motieven? Welke resultaten wilt u bij kinderen en ouders (de doelgroepen) bereiken?

Visie en doelen

Er is een duidelijk omschreven gezamenlijke visie op de brede school	--	-	+	++
De doelen zijn afgesteld op de doelgroep	--	-	+	++
Er is concreet beschreven welke resultaten we bij onze kinderen willen bereiken	--	-	+	++
Er is concreet omschreven welke activiteiten daarvoor ondernomen gaan worden	--	-	+	++
Visie en doelen worden door alle partners gedragen	--	-	+	++
Doelen, activiteitenaanbod en gewenste resultaten vormen een samenhangend geheel	--	-	+	++
Er is vastgelegd wie de doelgroep van de brede school vormt	--	-	+	++
Er is vastgelegd welk deel van de doelgroep(en) per doel bereikt moet worden	--	-	+	++

Programma: wat heeft u kinderen en ouders te bieden?

Welke voorzieningen en activiteiten biedt de brede school of het kindcentrum? Is er sprake van een samenhangend programma gedurende de dag en door het jaar heen? En worden ouders en kinderen daar goed over geïnformeerd?

Programma

Er is een intensief en samenhangend aanbod van activiteiten	--	-	+	++
Door de jaren heen is er sprake van continuïteit en een systematische opbouw in het programma	--	-	+	++
Er zijn concrete doelen voor brede talentontwikkeling	--	-	+	++
Het aanbod is door de partners binnen de brede school gezamenlijk ontwikkeld	--	-	+	++
Er wordt door medewerkers nagedacht en gesproken over het juiste aanbod voor ieder kind.	--	-	+	++
De brede school richt zich op de gehele ontwikkeling van het kind: sociaal-emotioneel, fysiek en cognitief	--	-	+	++
Er wordt gewerkt met professionele krachten bij de uitvoering van bredeschoolactiviteiten	--	-	+	++

Er zit een duidelijke opbouw in het activiteitenaanbod (bijvoorbeeld onder schooltijd kennismaking, na schooltijd verdieping. Of als het gehele aanbod na schooltijd is: er zijn kennismakingslessen en verdiepingslessen)

--	-	+	++
----	---	---	----

Er is een pedagogische doorgaande lijn voor kinderen van 0 tot 12 jaar

--	-	+	++
----	---	---	----

De partners in de brede school maken gebruik van hetzelfde VVE-programma

--	-	+	++
----	---	---	----

De partners in de brede school hebben afspraken over overdracht van gegevens van kinderen (warme overdracht, gebruik van kindvolgsystemen)

--	-	+	++
----	---	---	----

De begin- en eindtijden van het naschoolse aanbod zijn afgestemd op schooltijden, bso en mogelijke andere activiteiten

--	-	+	++
----	---	---	----

De medewerkers stimuleren en informeren de kinderen over het (naschoolse) aanbod

--	-	+	++
----	---	---	----

Ouders hebben met één 'front-office' te maken en met één aanspreekpunt voor alle zaken die hun kind betreffen.

--	-	+	++
----	---	---	----

Ouders zijn betrokken bij het tot stand komen van het aanbod

--	-	+	++
----	---	---	----

Er is een aanbod voor ouders zelf, gericht op onderwijs-ondersteunend of ontwikkelingsstimulerend gedrag van de ouders

--	-	+	++
----	---	---	----

Er is een aanbod voor ouders gericht op opvoedingsondersteuning

--	-	+	++
----	---	---	----

Samenwerking: hoe is dat georganiseerd?

De essentie van brede scholen is dat meerdere partners (scholen, kinderdagverblijven, zorgpartners, sportverenigingen etc.) samenwerken rond kinderen en ouders. Dat vraagt betrokkenheid van elke organisatie. Is er daarvoor voldoende draagvlak bij personeel en management? Wil iedereen wel dezelfde kant op? Is duidelijk wie de leiding heeft?

Samenwerking en organisatie

Naast de school zijn tenminste twee andere partijen actief bij de brede school betrokken

--	-	+	++
----	---	---	----

Er is overeenstemming over de rolverdeling op het gebied van regie, coördinatie en uitvoering

--	-	+	++
----	---	---	----

Het leiderschap van de brede school is bij één persoon belegd

--	-	+	++
----	---	---	----

De betrokken organisaties hebben samen één managementteam geformeerd

--	-	+	++
----	---	---	----

De medewerkers van de betrokken organisaties vormen samen één team. Meerdere keren per jaar zijn er gezamenlijke personeelsactiviteiten, teambuilding en scholing

--	-	+	++
----	---	---	----

Er is draagvlak voor gezamenlijke inzet in brede schoolverband bij de verschillende besturen

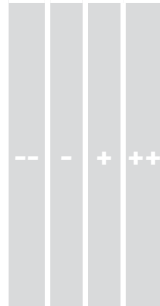
--	-	+	++
----	---	---	----

De oudercommissie van de kinderopvang en de medezeggenschapsraad van de basisschool werken nauw samen

Er is sprake van structurele samenwerking:

- De betrokken partners hebben meerjarige bindende afspraken gemaakt
- Er is een gezamenlijk aanbod
- Er wordt inhoudelijk afgestemd
- De betrokken partners bepalen samen wat er gebeurt in de brede school
- Er is sprake van intervisie tussen de partners
- Er wordt gebruik gemaakt van elkaars deskundigheid
- Er is een gezamenlijk traject voor scholing of professionalisering

Personeel: wie zet u in?

De kwaliteit van een brede school wordt in hoge mate bepaald door de kwaliteit van het personeel dat dagelijks met de kinderen werkt. Zijn zij goed in hun vak en kunnen ze ook nog eens goed samenwerken met anderen? Hoe gaan ze met kinderen om?

Personeel

Medewerkers zijn voldoende gekwalificeerd en goed in hun vak

Medewerkers bieden kinderen adequate steun en begeleiding

Medewerkers zijn dienstbaar aan het collectief van de brede school

Medewerkers kennen de grenzen van hun professie

Medewerkers zijn oprecht geïnteresseerd in het werk van de ander

Medewerkers werken op basis van onderling vertrouwen

Er zijn bredeschoolactiviteiten die door medewerkers van verschillende partners worden uitgevoerd

Medewerkers worden betrokken bij de planning, uitvoering en evaluatie van bredeschoolactiviteiten

Voorbeeld

Onze brede school heeft een schoolsportvereniging. Dit project wordt gecoördineerd door de vakleerkracht lichamelijk opvoeding en heeft als doel meer leerlingen aan het sporten te krijgen en lid te laten worden van een sportvereniging. Via de school mogen de leerlingen lid worden van een sportvereniging. Zij mogen een sport drie maanden op kosten van de school uitproberen. Wanneer de leerlingen na de proefperiode zeker weten dat ze de sport willen blijven beoefenen, deelt de school de kosten voor de sportlessen met de ouders. Deze sportlessen vinden plaats in de vrije tijd van de kinderen.

3. Het rendement

Rendement: wat heeft u bereikt?

Levert de brede school op wat u ervan verwacht? Om dat vast te stellen kijkt u naar het rendement. Waar u dan precies naar kijkt is afhankelijk van de doelen: zijn die bereikt? Dat doet u voor de verschillende doelgroepen: zijn de doelen voor kinderen, ouders, de buurt, partners en medewerkers bereikt? Omdat het rendement afhangt van de doelen is het moeilijk om daarvoor algemene criteria te geven. We geven daarom een aantal voorbeelden die u kunt aanvullen met criteria die u opstelt op basis van uw doelen. Bij het beoordelen van deze criteria is het belangrijk om niet (alleen) op uw eigen idee hierover af te gaan, maar dit juist ook op basis van objectieve informatie vast te stellen.

Rendement

Minimaal 50% van de kinderen doet tenminste vier keer per jaar mee aan een bredeschoolactiviteit

50% van de kinderen doet mee aan sportactiviteiten

50% van de kinderen komt meer in aanraking met kunst en cultuur

De leerprestaties van kinderen zijn verbeterd en we kunnen aangeven waaruit dat blijkt

Het sociaal-emotioneel functioneren van kinderen is verbeterd en we kunnen aangeven waaruit dat blijkt

Zorgleerlingen en -gezinnen worden adequaat doorverwezen en we kunnen aangeven waaruit dat blijkt

Als er activiteiten voor ouders worden georganiseerd: tenminste 25% van de ouders doet minimaal één keer per jaar mee aan een bredeschoolactiviteit

50% van de doelgroepouders neemt deel aan activiteiten voor ouders

Alle ouders met opvoedingsvragen kunnen wij doorverwijzen naar een vorm van opvoedingsondersteuning

Als er activiteiten voor wijkbewoners worden georganiseerd: tenminste 5% van de specifieke doelgroep uit de wijk doet minimaal één keer per jaar mee aan een bredeschoolactiviteit

De medewerkers weten elkaar snel te vinden en we kunnen aangeven waaruit dat blijkt

De medewerkers maken gebruik van elkaars expertise en ervaringen en we kunnen aangeven waaruit dat blijkt

De medewerkers ervaren meer werkplezier en we kunnen aangeven waaruit dat blijkt

Voorbeelden

Onze brede school biedt diverse activiteiten aan. De activiteiten vallen binnen drie categorieën:

- Educatieve activiteiten: huiswerkbegeleiding, schaken, computerles, Spaanse les
- Creatieve activiteiten: schilderles, techniek, fotografie, toneel en muziek
- Sport- en bewegingsactiviteiten: zwemles, gymnastiek, zelfverdediging, dansles

Deze activiteiten worden aangeboden door vakleerkrachten en kennen een inhoudelijke doorgaande lijn met het reguliere onderwijs.

Sinds enkele jaren is onze school gehuisvest in een multifunctionele accommodatie (MFA). Wij delen het gebouw met bijvoorbeeld de kinderopvang, de peuterspeelzaal, de bibliotheek, het buurthuis, het consultatiebureau en ook het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) is in hetzelfde pand gevestigd. Doordat we met z'n allen in hetzelfde gebouw zitten en elkaar regelmatig spreken, kennen we elkaar goed en weten we wanneer en waarvoor we elkaar kunnen inschakelen.

Uit onze evaluatie blijkt dat we zorgkinderen sneller kunnen doorverwijzen.

Voorbeeld

Jaarlijks stellen wij met alle partners een jaarplan op, waarbij wij ons focussen op de belangrijkste vraagstukken in de wijk. Onze activiteiten stellen we daarop af. Per activiteit kijken we welke medewerker van welke instelling de trekker wordt. Deze medewerker is niet alleen verantwoordelijk voor het uitvoeren van de activiteit, de samenwerking binnen de activiteit, maar ook voor de evaluatie ervan. Hij of zij moet er voor zorgen dat we aan het eind van het jaar deze activiteit bespreken in het licht van de doelstellingen. Hebben we die gehaald? Zo ja, moeten we ermee doorgaan, zo nee, moet de activiteit worden aangepast of moet er voor een andere activiteit worden gekozen? Zo betrekken we de medewerkers niet alleen bij de uitvoering, maar ook bij het hele proces van doelstellingen, uitvoering en evaluatie.

Evaluatie: hoe houden we zicht op de voortgang?

Om de gestelde doelen te bereiken is het van belang om zicht te houden op de voortgang. Ziet het er naar uit dat we de doelen bereiken? En wat doen we als dat niet lukt?

Evaluatie

We bespreken op bestuurlijk en uitvoerend niveau met alle betrokkenen de kwalitatieve en kwantitatieve opbrengsten van onze brede school, gekoppeld aan de geformuleerde doelen	--	-	+	++
We gebruiken een bestaand instrument om de kwaliteit te toetsen	--	-	+	++
Er is een jaarlijkse evaluatie bij:				
- Ouders				
- Kinderen				
- Medewerkers (leerkrachten / pedagogisch medewerkers / anderen)	--	-	+	++
We hebben zicht op gegevens die nodig zijn om te bepalen of we onze doelen hebben bereikt (deelname aan bredeschool-activiteiten, doorstroom naar verenigingen, doorverwijzing naar zorginstellingen)	--	-	+	++
We stellen jaarlijks vast of we onze doelen hebben bereikt	--	-	+	++
Op basis van de evaluatie worden de doelen bijgesteld	--	-	+	++
We voeren minimaal tweejaarlijks een werknemers-tevredenheidsonderzoek uit	--	-	+	++

Colofon

Als u vragen heeft over de brede school en/of kinderopvang dan kunt u contact opnemen met het Landelijk Steunpunt Brede Scholen:

Bezuidenhoutseweg 251-253,
2594 AM Den Haag
Telefoon 070 - 304 20 10

landelijksteunpunt@bredeschool.nl
www.bredeschool.nl

Dit is een gezamenlijke uitgave van

Landelijk Steunpunt Brede Scholen

Voor een brede ontwikkeling in onderwijs en kinderopvang

Oberon